

Sygn. VPa 333/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Marczyńska

Sędziowie: SSO Mariola Mastalerz, SSR del. Agnieszka Leżańska (spr.)

Protokolant: sekr.sądowy Anna Fijołek

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa K. T., V. R., E. R.,

J. K., R. T., M. T.

przeciwko Kopalnia (...)w R.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego Kopalnia (...)w R.

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie IV Wydziału Pracy

z dnia 27 października 2011r.

sygn. IV P 152/10

1. zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie „1” w ten sposób, że kwotę 2.851,87 (dwa tysiące osiemset pięćdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt siedem groszy) złotych obniża do kwoty 286,00 (dwieście osiemdziesiąt sześć) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałej części;

- w punktach: „2”, „3”, „4”, „5”, „6” w ten sposób, że kwotę 1.711,05 zł (jeden tysiąc siedemset jedenaście złotych pięć groszy) złotych obniża do kwoty 171,60 (sto siedemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt groszy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałej części;

- w punktach: „8”, „9”, „10”, „11”, „12”, i „13” w ten sposób, że nie obciąża powodów K. T., V. R., E. R., J. K., R. T., M. T. kosztami zastępstwa procesowego;

2. nie obciąża powodów K. T., V. R., E. R., J. K., R. T., M. T. kosztami postępowania za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 1 czerwca 2011 roku, wniesionym przeciwko (...) S.A. – Oddział Kopalnia (...) powodowie K. T., V. R., E. R., J. K., R. T. i M. T. wniesli o zasądzenie na ich rzecz odszkodowań w kwotach szczegółowo wymienionych w pozwie z tytułu zaniżenia przez pracodawcę ilości należnych akcji pozwanej spółki oraz kwoty 416 złotych tytułem odszkodowania za utraconą dywidendę od utraconych akcji wraz z ustawowymi odsetkami od daty wniesienia pozwu oraz kosztami zastępstwa procesowego.

Pozwany wnosil o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 października 2011 roku, wydanym w sprawie IV P 152/10, Sąd Rejonowy – Sąd Pracy w B. uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanego na rzecz:

- Z. T. kwotę 2.851,87 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 1.179,66 od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty a od kwoty 1.672,21 złote od dnia 4 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty;

- V. R. kwotę 1.711,05 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 674,58 od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty a od kwoty 1036,47 złote od dnia 4 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty;

- E. R. kwotę 1.711,05 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 674,58 od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty a od kwoty 1036,47 złote od dnia 4 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty;

- J. K. 1.711,05 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 674,58 od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty a od kwoty 1036,47 złote od dnia 4 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty;

- R. T. 1.711,05 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 674,58 od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty a od kwoty 1036,47 złote od dnia 4 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty;

- M. T. 1.711,05 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 674,58 od dnia 8 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty a od kwoty 1036,47 złote od dnia 4 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwa pozostałym zakresie. Sąd rejonowy zasądził również na rzecz powodów szczegółowo wymienione w wyroku kwoty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 558 złotych tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

S. T. był zatrudniony w (...) S.A. – Oddział Kopalnia (...) w R. od 11 września 1979 roku do 4 kwietnia 1999 roku świadcząc pracę górniczą, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na odkrywce bezpośrednio w przodku na stanowisku górnik odwadniacz złóż, maszynista pomp odwodnieniowych odkrywki i spawach.

W dniu 3 grudnia 1998 roku został dokonany akt komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego (...) w R. w spółkę akcyjną Skarbu Państwa. Na mocy aktu komercjalizacji (§ 9) uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji Spółki należącej do Skarbu Państwa na zasadach określonych w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych i rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych (Dz. U. Nr 33, poz. 200).

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 1998 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wpisał do rejestru handlowego (...) S.A. w R.. W związku z komercjalizacją Przedsiębiorstwa Państwowego Kopalnia (...) powstała (...) S.A. Kapitał zakładowy spółki wynosi 1.145.000.000 złotych i dzielił się na 114.500.000 akcji imiennych.

W dniu 8 lutego 1999 roku została zawarta pomiędzy Skarbem Państwa a Kopalnią (...) S.A. w R. umowa zlecenia nr (...) na wykonanie czynności technicznych związanych z nieodpłatnym udostępnieniem akcji uprawnionym pracownikom, w której pozwana spółka zobowiązała się m. in. do przyjęcia świadczeń uprawnionych pracowników w terminie do 22 czerwca 1999 roku, sporządzenia ostatecznej listy uprawnionych i powiadomienia ministra o ich liczbie oraz przyjmowania i rozpatrywania reklamacji dotyczących pominięcia uprawnionego na liście lub sprostowania danych dotyczących okresu zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym.

W dniu 18 czerwca 1999 roku S. T. zmarł.

Postanowieniem z dnia 6 lipca 2000 roku, Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie I Ns 558/00 stwierdził, że spadek po zmarłym S. T. nabyli: żona Z. T. w 1/4 części oraz dzieci V. R., E. R., J. K., R. T. i M. T. po 3/20 częściach każde z nich.

W dniu 21 kwietnia 2005 roku spadkobiercy zawarli umowę o dział spadku. W przedmiotowej umowie dokonano podziału 1.363 sztuk akcji i na jej podstawie K. T. otrzymała 338 sztuk akcji, natomiast dzieci V. R., E. R., J. K., R. T. i M. T. otrzymali po 203 sztuk akcji.

W dniu 19 maja 2005 rok J. K. zawarła ze Skarbem Państwa umowę nieodpłatnego zbycia 203 akcji (...) Spółki Akcyjnej o wartości nominalnej 10 złotych każda.

Pozostali spadkobiercy S. T. również zawarli ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Skarbu Państwa umowy nieodpłatnego nabycia akcji.

W pozwanej kopalni obowiązuje Zakładowy Układ Zbiorowy (...) (...) z dnia 1 września 1992 roku. Pozwana Spółka nie kwalifikowała stanowisk pracy, na których zatrudniony był zmarły pracownik, do stanowisk pracy, na których praca zaliczana była w wymiarze półtorakrotnym.

Na skutek braku kwalifikowania stanowisk praca zmarłego pracownika została zaliczona do 8 grupy uprawnionych pracowników, wyodrębnionej ze względu na łączny okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym i Spółce.

Protokołem Dodatkowym (...) z dnia 27 października 2006 roku zmieniono obowiązujący w (...)B(...), m.in. w zakresie określania stanowisk i kategorii zaszeregowania pracowników kopalni zatrudnionych na stanowiskach robotniczych i nierobotniczych. Według nowej regulacji wewnątrznej powód wykonywał pracę górniczą w wymiarze półtora krotnym w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty z dnia 23 grudnia 1994 roku (Dz. U. z 1995r. Nr 2, poz. 8).

Z dokonanej w dniu 16 listopada 2006 roku przez strony układu zbiorowego (stronę związkową i pracodawcę) wykładni postanowień zawartych w Protokole Dodatkowym (...) do (...) Pracy (...)z dnia 1 września 1992 roku wynika, iż wolą stron przy podpisywaniu przedmiotowego Protokołu, z uwagi na upływ terminów do składania reklamacji, co do okresu zatrudnienia w Spółce, nie było stwarzanie podstaw do weryfikowania uprawnień pracowników do zrealizowanego prawa do nieodpłatnego nabycia akcji (...) S.A.

Przy uwzględnieniu przelicznika 1,5 staż pracy zmarłego pracownika do akcji wynosił ponad 28 lat 0 miesięcy i 2 dni. Takie przeliczenie stażu pracy uprawniało spadkobierców do otrzymania łącznie 1903 sztuk akcji.

Uchwała Walnego Zgromadzenia z dnia 30 czerwca 2009 roku określiła, że kwota 238.160.000 złotych została przeznaczona na wypłatę dywidendy.

W 2008 roku Kopalnia po raz pierwszy wypłaciła dywidendę w wysokości po 2,08 złotych brutto to jest 1,68 złotych netto za akcję.

W 2009 roku wszyscy spadkobiercy S. T. otrzymali dywidendę od posiadanych (...) akcji Spółki wysokości 2,08 zł. brutto za akcję.

W dniu 1 września 2010 roku została zarejestrowana spółka (...) S.A. połączenia (...) S.A. do Spółki (...) S.A.

W 2010 roku akcje (...) S.A. w R. uległy konwersji na akcje (...).

Po konwersji akcji (...) S.A. w R., na akcje (...) S.A. powód otrzymał 1211 sztuk akcji natomiast gdyby prawidłowo zakwalifikowane został jego miejsce pracy otrzymałby 1703 sztuki.

Spadkobiercy S. T. sprzedali posiadane akcje przy czym T. T., V. R. w grudniu 2010 roku, E. R. w 2010 roku oraz R. T. w 2009 roku. Jedynie J. K. posiada otrzymane akcje.

Na dzień orzekania wartość akcji (...) na rynku notowań wyniosła 20,86 złotych za akcję.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w części co do kwoty 11.407,12 złotych przy czym na rzecz Z. T. w kwocie 2.861,87 złotych oraz pozostałych spadkobierców tj. V. R., E. R., J. K., R. T. i M. T. w kwocie 1.711,05 złotych. .

Wskazał, że uprawnienia pracowników komercjalizowanego przedsiębiorstwa do nieodpłatnego nabycia akcji wynikają z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 171 poz. 1397 ze zm.). Z przepisu tego wynika, że uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Natomiast zbycie akcji odbywa się w grupach wyodrębnionych ze względu na okresy zatrudnienia uprawnionych pracowników w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym i spółce powstałej w wyniku komercjalizacji (art. 36 ust. 4). Uprawnieni pracownicy mogli skorzystać z prawa do nabycia akcji nieodpłatnie, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania spółki do rejestru złożą pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Nie złożenie oświadczenia w powyższym terminie powodowało utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji (art. 38 ust. 1 ustawy).

Dalej podniósł, że zasady podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalenie liczby akcji przypadających na każdą z tych grup, tryb nabywania akcji przez uprawnionych pracowników zawarte zostało w wydanym z upoważnienia ww. ustawy rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 33, poz. 200). Na podstawie tego rozporządzenia uprawnieni pracownicy nabywali akcje Skarbu Państwa w równej liczbie w ramach grupy wyodrębnionej ze względu na łączny okres zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym i w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa. Zaliczenie uprawnionych pracowników do określonej grupy następuje zaś na podstawie udokumentowanego okresu zatrudnienia, a do komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego i do spółki powstałej w wyniku komercjalizacji należy obowiązek wydania zaświadczeń o okresie zatrudnienia, decydującym o zaliczeniu danego pracownika do odpowiedniej grupy osób uprawnionych pod względem liczby akcji (§ 2 ust. 2). Ustalenie okresu zatrudniania uprawnionych pracowników dokonywane było przy tym przy uwzględnieniu współczynników korygujących, stosowanych do wyliczenia okresów zatrudnienia do celów emerytalnych - § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia, które zostało zastąpione rozporządzeniem z dnia 29 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 35 poz. 303).

Przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji transporcie obudów maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy pogłębieniu szybów i robotach szybowych, a to na podstawie art. 37 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2004r., Nr , poz. 353 ze zm.).

W ocenie Sądu Rejonowego odpowiedzialność za utratę przez uprawnionego pracownika prawa do akcji, będącą następstwem niewłaściwego wykonania obowiązków przez podmioty, do których należało przeprowadzenie procesu nieodpłatnego zbywania akcji, jest odpowiedzialnością kontraktową, której podstawę prawną stanowi art. 471 k.c. w zw. z art. 300 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2004 roku, I PK 291/03, OSNP 2004/23/397).

Za bezsporne uznał, że praca zmarłego pracownika została zaliczona do 8 grupy wyodrębnionej ze względu na łączny okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym i Spółce. Na osobę uprawnioną zaliczoną do 8 grupy przypadają (...) akcje Spółki. Przy uwzględnieniu przelicznika 1,5 do stażu pracy S. T. został zaliczony do 8 grupy uprawnionych pracowników, w której przypadają (...) akcje na pracownika, po konwersji akcji spadkobiercom zmarłego pracownika powodowi przysługiwało łącznie 1211 sztuk.

Z okoliczności sprawy wynika przy tym, że pozwana spółka dokonała wadliwego ustalenia okresu zatrudnienia zmarłego pracownika, uprawniającego go do nieodpłatnego nabycia akcji spółki, bowiem nieprawidłowo określiła charakter pracy górniczej wykonywanej przez pracownika i nie zaliczyła w wymiarze półtora krotnym okresu pracy wykonywanej przez niego do okresu zatrudnienia uprawniającego do nieodpłatnego nabycia akcji mimo, iż zobowiązywały ją do tego obowiązujące wyżej cytowane przepisy. Zasady ustalania tego okresu wynikały z norm powszechnie obowiązujących, tj. rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników, zmienionego następnie rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 roku oraz z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z powyższych norm jednoznacznie wynika, iż przy ustalaniu okresów zatrudnienia powoda należało przyjąć okres zatrudnienia w wymiarze półtorakrotnym. Prawidłowe ustalenie okresu zatrudnienia skutkowałoby zatem przyznaniem pracownikowi 1903, a nie 1353 akcji, po konwersji 1703 i 1211. po konwersji różnica w należnych pracownikowi akcjach wynosiła 492 sztuk.

Sąd I instancji stwierdził, że zachowanie pozwanej spółki należało ocenić jako naruszenie obiektywnego obowiązku uczciwego postępowania, mającego znaczenie w stosunkach między pracownikiem a pracodawcą z uwagi na dysproporcje ich pozycji w stosunkach pracowniczych.

Dokonując oceny wartości należnego powodowi odszkodowania z tytułu zaniżonej ilości akcji Sąd Rejonowy uznał, że jego wysokość w obecnej sytuacji zmieniła, co nie pozostaje bez wpływu na wartość odszkodowania za zaniżoną ilość akcji. Dokonana konsolidacja polegająca na połączeniu grupy kapitałowej spowodowała przeliczenie posiadanych przez pracowników akcji, której pełnomocnik pozwanego w sposób merytoryczny nie zakwestionował. Takie stanowisko profesjonalnego pełnomocnika pozwanego spowodowało, że wyliczenie współczynnika korygującego ilość akcji zostało oparte na wyliczeniu dokonany przez pełnomocnika powoda, dając w ostatecznym rozrachunku 492 sztuki akcji przy wyliczeniu dokonany przez pozwanego, że spadkobiercy zmarłego pracownika otrzymaliby pakiet akcji przewidziany dla 10 grupy osób. Powyższe akcje nie mają jednolitej wartości i są w ogólnym obiegu giełdowym, której powodowie żądają ustalenia w oparciu o kurs giełdowy z dnia dokonania konwersji. Ponieważ w dniu zamiany akcji, cena ta sięgała 22,80 złotych i była wyższa od wartości akcji z dnia orzekania, która wyniosła 20,86 zł należało, w ocenie Sadu Rejonowego, zastosować stawkę wartości akcji obowiązująca w dniu orzekania, co zamknęło wartość odszkodowania kwota 10.263,12 złote.

Dalej Sąd Rejonowy stwierdził, że według art. 347 k.s.h. akcjonariusze mają prawo do udział w zysku wskazanym w sprawozdaniu finansowych wydanym przez biegłego rewidenta, który został przeznaczony przez walne zgromadzenie do wypłaty akcjonariuszom (§ 1). Wielkość kwoty przeznaczonej przez Walne Zgromadzenie spółki na wypłatę dywidendy została określona na kwotę 238.160.000 złotych, co przy wydaniu 114.500.000 sztuk akcji daje kwotę 2.08 złotych brutto to jest 1,68 złotych netto przypadającej na 1 sztukę akcji. Prawo do udziału w zysku jest bezwzględny prawem majątkowym akcjonariusza, którego nie można pozbawić ani statut ani uchwała walnego zgromadzenia. Warunkiem realizacji prawa do dywidendy jest, więc wskazanie zysku przez spółkę, która to okoliczność w przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości. Udział akcjonariusza w zysku (dywidenda) jakiej akcja (prawo do akcji) przynosi zgodnie z ze swym społeczno-gospodarczym przeznaczeniem jest pożytkiem w rozumieniu art. 54 k.c., którego pozwany wobec nieprawidłowego wyliczenia stażu pracy pozbawił powoda.

Zdaniem Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie istotne znaczenie miało ustalenie, w jakim zakresie pozwany ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa działania względnie zaniechania. Według art. 361 k.c. zobowiązany ponosi odszkodowanie tylko za normalne działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika.

Normalnym następstwem braku prawidłowej kwalifikacji stanowiska pracy powoda było przyznanie o 550 sztuk akcji mniej. Normalnym, więc następstwem tego działania jest pozbawienie powoda zysku – dywidendy za 2008 roku od utraconej ilości akcji, tym bardziej, że do chwili obecnej posiadał wcześniej przyznane akcje i ich nie pozbył się. Powód mógł, więc oczekiwać uzyskania dywidendy za utracone akcje. Nabycie akcji powoduje po stronie nabywcy nabycie praw i obowiązków względem spółki akcyjnej. Obok praw i obowiązków typu korporacyjnego powstają także prawa o charakterze czysto majątkowym. Takim prawem jest prawo do dywidendy. Prawo to nie jest, więc uzależnione od możliwości udziału w walnym zgromadzeniu, a fakt, że nabywca nie złożył akcji w spółce na tydzień przed datą walnego zgromadzenia, na którym dokonano podziału zysku nie pozbawia go prawa do dywidendy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2005 roku, II CK 162/05). Oznacza to, więc możliwość dochodzenia odszkodowania wynikającego z utraty prawa do dywidendy. Między utratą przez prawa do akcji, a utratą dywidendy występuje tym samym normalny (adekwatny) związek przyczynowy.

Zdaniem Sądu Rejonowego, do roszczenia zgłoszonego przez powoda ma zastosowanie 10-letni okres przedawnienia określony w art. 118 k.c.

Sąd Rejonowy uznał, że żądanie powoda dotyczące utraconych korzyści w postaci zaniżonej ilości akcji należy uznać za zasadne, bowiem powód w sposób rozsądny i odpowiedni wykazał, że zarówno w dacie wypłaty dywidendy do chwili obecnej był i jest posiadaczem całego pakietu przyznanego mu przez spółkę akcji, co ma znaczenie do prawa do dywidendy. W oparciu o powyższe Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powodowi należyty się również odszkodowanie w kwocie 924 złote odpowiadające wysokości dywidendzie za 2008 rok od utraconych akcji.

Mając na uwadze powyższe rozważania i powołane w nich przepisy, Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powodów odszkodowanie za utracone akcje w kwocie 10.263,13 złote, natomiast co do odpowiedzialności pozwanego za utracone przez poszkodowanego korzyści, które są konsekwencją zaniżonej ilości akcji, wartość odszkodowania zamyka się kwotą 1144 zł (550x 2,08).

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. wyrażającego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, ustalając ich wysokość na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackiej oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) zw. z art. 98 k.p.c. nakazując pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 332 złotych tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych, odpowiadającą opłacie od pozwu, której powód nie miał obowiązku uiścić.

Powyższy wyrok zaskarżył pełnomocnik pozwanego w części w następujący sposób:

- w zakresie punktu 1 co do kwoty 2565,87 złotych;
- w zakresie punktu 2 co do kwoty 1539,45 złotych;
- w zakresie punktu 3 co do kwoty 1539,45 złotych;
- w zakresie punktu 4 co do kwoty 1539,45 złotych;
- w zakresie punktu 5 co do kwoty 1539,45 złotych;

- w zakresie punktu 6 co do kwoty 1539,45 złotych oraz w zakresie punktów 7-13 orzekających o kosztach zastępstwa procesowego i kosztach sądowych, zarzucając mu:

naruszenie prawa materialnego, to jest:

- niewłaściwe zastosowanie art. 118 k.c. poprzez przyjęcie 10-letniego okresu przedawnienia

- niezastosowanie art. 291 § 1 k.p. i przyjęcie, że 3-letni termin przedawnienia z tego przepisu nie odnosi się do roszczeń odszkodowawczych związanych z nieodpłatnym zbyciem akcji.

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. – poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Mając powyższe na uwadze, apelujący wniósł o oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz orzeczenie o kosztach sądowych zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, w obu wypadkach o zasądzenie od powoda kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powodów wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 17 maja 2012 roku Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 178 kpc.

Postanowieniem z dnia 28 maja 2013 roku Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych podjął zawieszony postępowanie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie albowiem trafnym okazał się zawarty w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 118 k.c., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie iż roszczenie przedawnia się z upływem 10 lat od dnia wymagalności.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny podniesionych w apelacji zarzutów poczynić należy kilka uwag w zakresie dotychczasowej praktyki orzeczniczej sądów, które wcześniej w tożsamych sprawach przyjmowały 10-letni termin przedawnienia uznając, iż żądanie odszkodowania z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji spółki skierowane przeciwko pracodawcy (byłemu pracodawcy) nie jest „roszczeniem ze stosunku pracy” w rozumieniu art. 291 § 1 k.p., i nie podlega przedawnieniu według tego przepisu. Podkreślić należy, iż powyższe stanowisko znajdowało oparcie w poglądach judykatury, która do niedawna prezentowała pogląd, iż roszczenia odszkodowawcze pracowników przeciwko pracodawcy (byłemu pracodawcy) oparte na przepisach prawa cywilnego, a więc mających zastosowanie w sprawach z zakresu prawa pracy na mocy art. 300 k.p., przedawniają się według reguł określonych w przepisach Kodeksu cywilnego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 maja 2009 r., I PK 13/09, OSNP 2011, nr 1-2, poz. 4; z 15 listopada 2007 r., II PK 62/07, OSNP 2009, nr 1-2,). Powyższe stanowisko uległo jednak diametralnej zmianie, albowiem w maju i czerwcu 2012 roku zapadły na tle tożsamych stanów faktycznych odmienne wyroki Sądu Najwyższego, w których ten stanął na stanowisku, iż w zakresie przedawnienia do tego rodzaju roszczeń ma zastosowanie przepis art. 291 kp . (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 211/11, LEX nr 1214327; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 213/11, LEX nr 1214328; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 226/11, LEX nr 1214329; z dnia 14 czerwca 2012 roku, I PK 225/11, LEX nr 1219496).

Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2012 roku, wydanym w analogicznej sprawie przeciwko temu samemu pracodawcy – sygn. akt I PK 71/12, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁷ § 1 k.p.c., przekazał do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego następujące zagadnienie prawne: „czy roszczenie o odszkodowanie z tytułu utraty prawa

do nieodpłatnego nabycia akcji ulega przedawnieniu na podstawie art. 291 § 1 k.p., czy na podstawie art. 118 k.c. w związku z art. 471 k.c.?”

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Najwyższy podniósł, iż zagadnienie to dotyczy stosowania odpowiednich przepisów o przedawnieniu w odniesieniu do roszczenia pracownika skierowanego przeciwko pracodawcy (obecnemu lub byłemu) o odszkodowanie z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji pracowniczych, która została spowodowana przez działania (zaniechania) pracodawcy. W szczególności rozstrzygnięcia wymaga, czy roszczenie to, dla którego podstawę materialną stanowią niewątpliwie przepisy prawa cywilnego (przede wszystkim art. 471 k.c.), przedawnia się według przepisów Kodeksu pracy (w szczególności art. 291 § 1 k.p.), czy też Kodeksu cywilnego (art. 118 k.c.). Sąd Najwyższy podkreślił nadto w uzasadnieniu tegoż postanowienia, iż odpowiedź na to pytanie będzie miało zasadnicze znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w rozpoznawanej sprawie, ale także innych podobnych spraw, o analogicznych stanach faktycznych, w których uwzględnienie albo oddalenie powództwa o odszkodowanie zależy między innymi od przyjęcia trzyletniego (art. 291 § 1 k.p.) lub dziesięcioletniego (art. 118 k.c.) okresu przedawnienia. Będzie mieć także znaczenie dla rozwoju prawa, ponieważ uporządkuje kwestie związane z treścią

pojęcia „roszczenia ze stosunku pracy” (w rozumieniu art. 291 § 1 k.p.).

Sąd Najwyższy podniósł, iż być może należałoby zrewidować dotychczasowe rozumienie pojęcia „roszczenie ze stosunku pracy”, poszerzyć jego treść normatywną i przyjmując, że kwestia przedawnienia roszczeń w stosunkach między pracodawcą i pracownikiem (także tych tylko „związanych ze stosunkiem pracy”) jest kompleksowo

uregulowana w Kodeksie pracy, a w związku z tym w stosunkach tych w ogóle nie jest potrzebne odwoływanie się do regulacji Kodeksu cywilnego (np. art. 118 k.c.).

Udzielając odpowiedzi na przedstawione powyżej zagadnienie prawne, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 21 listopada 2012 roku w sprawie I PZP 1/12 (niepubl.), **ostatecznie stanął na stanowisku, że roszczenie o odszkodowanie od pracodawcy z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji ulega przedawnieniu na podstawie art. 291 § 1 k.p.**

W uzasadnieniu powyższej uchwały, Sąd Najwyższy podniósł m.in. iż obowiązki pracodawcy w zakresie procedury nieodpłatnego udostępniania akcji wynikają ze stosunku pracy, bowiem mają samodzielną podstawę w ustawie i w tym znaczeniu są niezależnie od umowy zawieranej przez Skarb Państwa z pracodawcą dla realizacji prawa pracowników do akcji. Uzasadnione jest zatem, w ocenie Sądu Najwyższego, ostatecznie orzecznictwo przyjmujące, że roszczenie o odszkodowanie od pracodawcy z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji ulega przedawnieniu na zasadach określonych w art. 291 § 1 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 211/11, LEX nr 1214327; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 213/11, LEX nr 1214328; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 226/11, LEX nr 1214329; z dnia 14 czerwca 2012 roku, I PK 225/11, LEX nr 1219496). Ogólna zasada, że to podstawa prawna roszczenia określa termin przedawnienia sprawdza się więc dopiero po odpowiedzi na pytanie, z jakiego stosunku prawnego roszczenie wynika, a zatem jaka podstawa prawna stanowi podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej.

Dalej Sąd Najwyższy wskazał, że obowiązki pracodawcy wobec pracownika (byłego pracownika) mają swoją podstawę w art. 36 i 38 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.) i rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych (Dz. U. Nr 33, poz. 200). Obowiązek pracodawcy nie jest tu przypadkowy, stąd nieuzasadnione jest twierdzenie, że występuje tylko „przy okazji istnienia stosunku pracy”. To, że z mocy przepisów dotyczących nieodpłatnego nabycia akcji powstaje między uprawnionym a Skarbem Państwa oraz prywatyzowaną spółką stosunek prawny o charakterze cywilnym nie oznacza, że niweluje on zwykle obowiązki pracodawcy wobec pracownika, przewidziane z mocy ustawy i rozporządzenia. Składają się one na treść

stosunku pracy i wynikają z uprzedniego zatrudnienia. Ich legitymacji nie stanowi zlecenie jakie pracodawca zawiera ze Skarbem Państwa.

Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotową sprawę podzielił ostatecznie pogląd prawny wyrażony w opisanej wyżej uchwale i uznał, iż Sąd Rejonowy błędnie przyjął, że do roszczenia powoda ma zastosowanie 10-letni okres przedawnienia, wynikający z art. 118 k.c. Aprobując stanowisko Sądu Najwyższego należało zatem do sytuacji prawnej powodów w aspekcie zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia zastosować przepis art. 291 k.p., który przewiduje 3-letni okres przedawnienia. Przepis ten stanowi, iż roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Jeśli chodzi o kwestię daty wymagalności, o której mowa w cytowanym przepisie, Sąd Okręgowy podzielił w tym zakresie poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w tożsamych sprawach (I PK 211/11 oraz I PK 213/11), w których ten uznał, iż bieg terminu przedawnienia należy liczyć od chwili zawarcia przez powoda umowy nieodpłatnego nabycia akcji ze Skarbem Państwa, co w przedmiotowej sprawie miało miejsce w dniu 19 grudnia 2005 roku. Oznacza to iż roszczenie powoda o odszkodowanie z tytułu utraconego prawa do akcji, zgodnie z art. 291 § 1 k.p., uległo przedawnieniu z upływem trzech lat, tj. z dniem 19 grudnia 2008 roku. Dlatego też, mając na uwadze, iż powodowie wnieśli przedmiotowy pozew do sądu w dniu 1 czerwca 2011 roku, stwierdzić należy, iż ich powództwo podlegało oddaleniu.

Podzielenie przez Sąd Okręgowy zawartego w apelacji zarzutu naruszenia przepisu art. 118 k.c., poprzez jego zastosowanie do oceny kwestii przedawnienia roszczenia powoda czyni apelację pozwanego w pełni zasadną i skutkującą zmianą zaskarżonego wyroku. Ustosunkowywanie się do pozostałych zarzutów apelacyjnych wydaje się być w tej sytuacji bezprzedmiotowe.

Co prawda pełnomocnik powodów podnosi, iż w sprawie miało miejsce uznanie roszczenia, albowiem pozwana wypłaciła powodowi odszkodowanie za utraconą dywidendę, co zdaniem pełnomocnika powoda, spowodowało przerwę biegu terminu przedawnienia odszkodowania za przyznanie zaniżonej ilości akcji, jednakże sąd Okręgowy nie podziela powyższego stanowiska. Skoro bowiem roszczenie powodów o odszkodowanie za przyznanie zaniżonej ilości akcji w dacie wypłaty dywidendy było już przedawnione, to przerwa biegu terminu przedawnienia tego konkretnego roszczenia wskutek wypłaty dywidendy nastąpić nie mogła.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punktach „1” w ten sposób, iż oddalił powództwo ponad nie zaskarżoną kwotę 286,00 złotych, zaś w punktach: 2, 3, 4, 5 i 6 ponad kwotę 171,60 złotych.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie nieobciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje znajduje natomiast uzasadnienie w treści art. 102 k.p.c. Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy uznał, iż za szczególne okoliczności, o których mowa w powołanym przepisie można uznać w przedmiotowej sprawie zmianę linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w zakresie stosowania okresu przedawnienia roszczeń z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, która została omawiana na wstępie rozważań. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, iż wszystkie orzeczenia zmieniające dotychczasową linię orzeczniczą zapadły po wytoczeniu powództwa przez powoda. W tej sytuacji należy stwierdzić, iż powód mógł być w dacie wnoszenia pozwu subiektywnie przekonany o zasadności swego roszczenia, co uzasadnia zastosowanie art. 102 k.p.c. (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1979 roku, III PR 78/79, OSP 1980/11/196).

Stosownie do powyższych rozważań, Sąd orzekł jak w sentencji.